

Učenik svojega ljubega Jožeka k sebi posadi, in mu tako le pripovedati začne:

Ljubi moj Jožek! če hočeš dober in priden biti, si moraš deset reči prav dobro zapomniti in storiti.

1. Navadi se, da boš pogosto in rad na Boga mislil, in da boš vse, kakor pred njim, delal in storil. Tako boš njemu prijeten in tedaj čist in dober pred njegovim očesom.

2. Navadi se, da boš prav pobožno iz serca molil. Otroška molitev je nebeško veselje.

3. Navadi se, da boš svojo dobro vest poslušal in se po tem glasu vselej ravnal.

4. Navadi se, da se boš lahko serčno premagoval in zatajeval. Kdor ni sam sebe gospodar, je velik revež.

5. Navadi se, da boš svoje starše in vse druge vikše lepo ubogal, in se svojoglavnosti skerbno varoval.

6. Navadi se, da boš vselej čisto resnico govoril in se nikoli ne zlagal. Odkritoserčnost mora biti pri vsaki besedi in pri celem djanju.

7. Navadi se, da boš priden, in privadi se reda že zgodaj. Kar se mlad navadiš, boš star znal.

8. Navadi se svoje napake in pregreške sam spoznati in z drugimi lepo biti. Kar ti nočeš, da bi drugi tebi storili, tudi ti drugim ne stori.

9. Navadi se, da boš čeden v svoji zunajni opravi. Zunajna čednost je večkrat porok tudi znotarnje čednosti in dušne lepote.

10. Navadi se, da boš v vsih rečeh pošten, spodoben in sramožljiv. Varuj se hudobnih in malopridnih tovaršij.

Jožek si je vse te nauke na svojo tablico zapisal, jih je spolnoval, in je zdaj iz dobrega otroka dober in pošten človek pred Bogom in ljudmi.

A. Praprotnik.

Narodski običaj v Vinici na Dolenskem.

Sv. Juri.

Na sv. Jurja dan ob sedmih zjutraj boš že vidil fantaline okoli 10 do 16 let stare po zelenem gaju hoditi, in zelene veje

rezati. Zbere se jih pet skupaj. Kateremu je Juri ime, ga v veje zapletejo, da se ne obraz ne kak drug del života ne vidi, in to se zgodi v skrivnem kraju, da bi Jurja ne poznali, z tertičami ga terdo zvežejo, da revež komaj hodi! Tode nič ne de, da bi le veliko daril dobil. Dva ga peljata od hiše do hiše, katera morata pa velike zelene veje nositi, tretji nosi cajno za jajca, šterti jim pa pēti pomaga. V veje zapletenemu denejo na glavo lepe zelene trave, katera mora saj za ped dolga biti; za njim gre veliko otrok, kateri pa morajo mirni biti, sicer bi ne bilo dobro. Ko ga pred zvonajne vrata pripeljejo, zapojejo:

Prošel je prošel	Pred vašimi poštenimi vrati.
Pisani vuzem;	Dajte mu krajcar
Došel je došel	Da vam bode šnajcar,
Zeleni Juri;	Dajte mu dinar *)
Prinesel je prinesel	Da vam bode mlinar;
Letek dolgo mladico.	Dajte mu jajce,
Peden dolgo travico.	Da vam ne pokolje jagnjet,
Dajte mu dajte	Dajte mu groš
Ino ne štentajte	Da dobite još.
Zakaj nimamo lazno stati	

Ko odpojejo, jim prinese gospodinja jajce alj kar premore. Če pa nič ne dobodo, vtergajo od Jurja majheno vejico, in jo na hišno streho veržejo rekoč: Da bi nikoli več kokoši jajc ne nesle! Babjoverni kmeti, posebno babele verjamejo, in tako se malo kje zgodi, da nič ne dobodo. Kadar gredo v kako daljno selo, se večkrat zgodi, da odraščeni fantje pred njih stopijo, jim Jurja raztergarjo, in ga malo nabunkajo; v cajno med jajca pa kamen veržejo, da se pobijejo, in trud Jurja in tovaršev je zastonj, le kar denarja dobijo, jim ostane. Zavolj tega tudi kakšnega odraščenega fanta zagledati, hitro tisti, kateri jajca nese, pobegne. Velik smeh je, če naglo voz ali konj pride in počasni Juri se hitro vmakniti ne more, ga le o taki priliki na stran pahnejo, da tako dolgo tam leži, dokler nevarnost odide. Po dokončani igri gredo spet v kak samotni kraj, si to, kar so dobili, razdeliti. Nobenemu ne

*) Dinar, to je pol groša.

sme ne za vinar več biti kakor družemu, le modri Juri dobi zaljubljen svojega truda eno jajce pa en krajcar več, ko drugi. Pripeti se tudi, da ne morejo ravno tacega dobiti, ki se bi Juri ime-
noval; tobart zapletejo pa kakega družega. Ali silno ga dražijo,
in ga več dni potem „Jurja“ imenujejo. To početje fantov je mende
že silno staro. Janez Tomšič.

Slepa podgana.

Med živalmi, koje se nam v poslopje rade prikraadej, mende nobene toljko ne sovražimo, kakor podgano.

Ali tudi podgana lepe lastnosti ima.

Učen mož, ki mu je v navadi bilo, vsako stvarico po priložnosti pretresovati, nam je tole pravil:

Ker mi ni ravno dobro bilo, sim jedno jutro kako uro dalje poležal, kakor drugebarti, ino sim se s čitanjem kratkočasil. Kar mi v kotu vštrec postelje nekaj zarišklja. Nagloma se ozrem ter vidim dve mlade podgani izpod tla kobacati ino z očmi semtertje švigati. In ko se njim varno zdi, lezete jiskaje po izbi, kje bi kaj za pojediti ležalo. Res, brez moje volje je tam pa tam kaka drob-
tinčica na tla padla, zatorej se nisim ganil, naj bi njih revčici povžile. Tode podgani se ne dotaknete drobtinčic, timveč nagloma v svoje prebivališče nazaj šinite. Vmalih trenutkih podgani zopet prilezete ino za njima se starka teleba, koje mladiča z duvanjem ino z vso močjo do drobtinčic spravkata. Še nisim vedel pri čem da sim. Zdajci mi v glavo pade, kaj velja, starka je slepa, ker se tako težavno premikova.

In ko sim vidil, kako reva po živežu havsta ino ga s tačicami okolj sebe išče, dokler mladiča njena po izbi drobtinčice naberata, donašata do nje ino pred njo polagata, brez da bi sama kaj pojedla, še le potem sim bil svoje misli gotov. Zajterk so mi malo poprej prinesli, rad bi se ga bil nekaj tvegal, slepo revo razveseliti, ko bi se bal ne bil, s tem vsih troje razgnati.

Pri vsim tem se pa otroške ljubezni tih mladih živalic do svoje bezmožne slepe matere prečuditi nisem mogel. Ginjen do solz sim si mislil: